РЕСПУБЛИКАДА 500.000 ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 184 (1962). | 17 сентябрь, якшанба 1961 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Суратда: 2-бўлимнинг 2-бригадасида машина терими пайти.

А. Абалян фотоси.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШИГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Мамлакатимиз ўз тараққиётининг янги даврини — коммунизм қурилиши бутун фронт бўйлаб авж олдирилган даврни бошидан кечирмоқда. Шонли Советлар элининг бутун меҳнат аҳль ижодий ташаббус ва мисли кўрилмаган катта ғайрат билан меҳнат қилмоқда, улар ўзларининг куч-ғайратлари, ақл-заковатлари билан бутун прогрессив инсониятнинг асрлар мобайнида қилган эзгу орзуси — коммунизмни тобора яқинлаштирмоқдалар.

Коммунизм — бу ҳаммамиз учун, бутун жамият аъзолари учун мўл-кўлчилик демакдир. Ана шу мўл-кўлчиликни вужудга келтирмоқ учун халқ хўжалигига ва умуман кишилар учун зарур бўлган буюмларни ишлаб чиқаришни беқиёс даражада кўпайтириш имконини берадиган жуда кўп янги корхоналар қад кўтармоқда. Бинокорларимиз коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун бошланган умумхалқ курашининг олдинги сафларида бормоқдалар. Бутун мамлакатимиздаги каби областимизда ҳам янги шаҳар, йирик электрстанциялар, улкан корхоналар, суғориш иншоотлари барпо этилмоқда, ишлаб турган мавжуд корхоналар реконструкция қилиниб, уларнинг ишлаб чиқариш қувватлари оширилмоқда. Етти йилликнинг йирик объектлари — Оҳангарон ва Тошкент ГРЭСлари, Олмалиқ шаҳридаги мис саралаш фабрикаси, Бекобод металлургия заводидаги пўлатни узлуксиз қуядиган установка, Оҳангарон цемент заводи ва бошқалар шулар жумласидандир. Бундан ташқари бир қанча йирик машинасозлик, электротехника ва енгил саноат корхоналари реконструкция қилинаётир.

Шонли партиямизнинг XXII съезди шарафига мусобақада актив иштирок этаётган бинокорларимиз мамлакат экономикасини ғагин ҳам юксалтиришда катта роль ўйновчи зарбдор қурилишларни муддатидан илгари ишга тушириш мақсадида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Қудратли қурилиш техникаси ва илғорлар тажрибасидан кенг фойдаланиш, индустриал методларни тобора кўпроқ жорий этиш туфайли объектлар қурилиши муддатлари қисқармоқда, сифати яхшиланмоқда, қиймати эса пасаймоқда.

Лекин очиқ эътироф этиш керакки, капитал қурилиш соҳасидаги ишларимизда ҳали жиддий камчиликлар бор. Кўпгина объектлардаги ишларнинг суръати ҳам, сифати ҳам ҳозирги талабларга жавоб бермайди. Етти йилликнинг энг муҳим объектларидан бири — Оҳангарон цемент заводи қурилишида кейинги пайтларда иш суръати пасайиб кетди. Шаҳар ва район партия комитетлари, қолаберса республика Қурилиш министрлиги ва Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши капитал қурилиш ишларига эътиборни сусайтириб юбордилар. Буни шундан ҳам кўрса бўладики, Тошкент шаҳридаги мавжуд 56 та қурилиш ташкилотидан 20 таси планни бажармади. Кўпгина жуда муҳим саноат объектларининг қурилиши, жумладан радиолампа ва электротехника заводларидаги, қоғоз, тўқимачилик ва ёғ-мой комбинатларидаги ниҳоятда зарур объектлар қурилиши ҳаддан ташқари чўзиб юборилаётир.

Капитал қурилиш — оғир индустриямизнинг етакчи ва ҳал қилувчи тармоқларидан бирйдир. Шу сабабли бу соҳадаги жиддий камчиликларга мутлақо тоқат қилиб бўлмайди. **«Капитал қурилишининг жуда кенг кўламда бўлиши қурилиш индустриясини тез суръатлар билан ривожлантириш ва техника жиҳатдан такомиллаштиришни, ишлаб чиқариш ҳажмини анча кенгайтиришни, қурилиш материалларининг сифатини оширишни ва уларни арзонлаштиришни, қурилиш ишларини изчиллик билан индустриялаштириб бориш ва йиғма конструкцияларни жорий этиш йўли билан бу ишларнинг муддатини максимал даражада қисқартиш ва қийматини пасайтиришни талаб қилади».**

Партиямиз Программаси проектида кўрсатилган бу йўл-йўриқлар — капитал қурилишидаги камчиликларни тугатиш ва уни зўр бериб ривожлантиришнинг жанговар планидир. Бу вазифаларни муваффақият билан бажариш учун қурувчилар орасида ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кескин суратда яхшилаш илғорлар тажрибасини қунт билан жорий этиш, ҳар бир бинокорнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш лозим. Республика Госплани, Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши ва Қурилиш министрлиги бинокорлик ишлари моддий-техника базаси қувватларини жадал суръат билан ошириш чораларини кўришлари, цемент, темир-бетон конструкциялари, санитария-техника буюмлари, пардозлаш материаллари ва бошқа қурилиш деталларига бўлган эҳтиёжларини тўлиқ қондиришни назарда тутиб, шу материалларни тайёрлайдиган янги заводларни тезроқ ишга туширишлари ва мавжуд корхоналарни кенгайтириш масалалари билан жиддийроқ шуғулланишлари зарур.

Шуни эсдан чиқармаслик керакки, социалистик экономикани ривожлантириш юзасидан тузган планларимиз, белгиланган режаларимизнинг тақдири кўп жиҳатдан капитал қурилиши соҳасидаги иш кўрсаткичларимизга боғлиқдир. Қад кўтараётган янги цех, участка ва заводларни ўз вақтида ишга тушириш, бинокорлик ишларини қатъий график асосида олиб бориш — етти йиллик план топшириқларини ошириб бажаришнинг энг муҳим шартидир. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари капитал қурилиши соҳасидаги ишлардан доимо хабардор бўлиб туришлари, юз бераётган камчиликларни ҳар тарафлама ўрганиб уларнинг сабабларини аниқлашлари ва бу камчиликларни тугатишда қурилиш ташкилотлари коллективларига яқиндан ёрдам беришлари керак.

Мусобақа илғорларига кўчма Қизил байроқ

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети бу йилги ҳосилни йиғиб-териб олиш ва уни давлатга сотиш юзасидан районлар ҳамда совхозлар ўртасида бошланган социалистик мусобақанинг 11 сентябрдан 16 сентябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районида** қолдирилди (район партия комитетининг секретари **Ким М. В.**, район ижроия комитетининг раиси **М. Ражабова**, район комсомол комитетининг секретари **И. Султонова**, харид қилиш бўйича давлат бош инспектори **Кан В. А.** ўртоқлар). Бу район йиллик планни 27, 67 процент миқдорида бажарган ва ўтган беш кунликда 11.27 процент ўсишга эришган, машина билан 70 тонна пахта терилган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Янгиер районидаги **«Дружба» совхозида** қолдирилди (совхоз директори **С. Бухаров**, партия ташкилотининг секретари **У. Муродов**, комсомол ташкилотининг секретари **Ю. Туропов**, ишчилар комитетининг раиси **Л. В. Фролова** ўртоқлар). Бу совхоз бўйича давлатга 18,32 процент миқдорида пахта сотилган, ўтган беш кунликда эса 7.02 процент ўсишга эришилган.

Пахтани йиғиб-териб олишда намуна кўрсатиб ишлаётган илғор механизаторларни, колхозчиларни, совхоз ишчиларини мукофотлаш учун Юқори Чирчиқ районига 300 сўм ва «Дружба» совхозига 150 сўм пул ажратилди.

Пахтани йиғиб-териб олиш ва уни давлатга сотиш бўйича Оржоникидзе районининг ўтган беш кунликда яхши ишлаганлиги қайд қилинди.

ПАХТАЗОРДА ЯШИЛ КЕМАЛАР

Сирдарё районидаги «Малик» совхозида бу йил мўл пахта ҳосили етиштирилди. Совхознинг 1950 гектар пахтазори шу кунларда кумушдай оқариб турибди. Катта хўжаликнинг бўлимларида етиштирилган мўл пахта ҳосилини пешма-пеш йиғиб-териб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Совхозда машина теримини муваффақиятли ўтказиш учун ҳамма тадбирлар кўрилди. Ғўзалар машина теримига мослаштириб парвариш қилинди.

Хўжаликнинг далаларини кезган киши бўлиқ пахтазорларни кўриб, беҳад қувонмай иложи йўқ. Ахир қайси картага борманг, шиғил-шиғил очилган «оқ олтин»га кўзингиз тушади.

Машҳур механизатор Жавод Кўчиев бошлиқ бўлган трактор-далачилик бригадасининг ерларида юқори ҳосил етиштирилган. Ўртоқ Кўчиев бошлиқ механизаторлар ғўза баргларини вақтида тўкиб, пўлат отларини «оқ олтин» чаманига бошлаб бормоқдалар. Бригада механизаторлари машиналар билан дастлабки теримни бошлаб юбордилар.

Совхозда ҳозир мавжуд 50-та пахта териш машинасининг 21 таси пахта термоқда. Қолган машиналар ҳам теримга шай ҳолда турибди.

Далалардан моторларнинг гуриллаган овози эртаю-кеч аримайди. Мана биз иккинчи бўлимнинг ўртоқ Жумаали Қулиев бошлиқ бўлган бригадасидамиз. Бригада бу йил 360 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 30 центнердан пахта топшириш юзасидан социалистик мажбурият олган.

Бригада аъзолари самарали меҳнат қилдилар. Кенг далаларда пахта чамандек очилган. Колхоз ишчилари пахта очилиши билан уни тезроқ териб олишга тараддуд кўриб қўйдилар. Ғўза барглари ўз вақтида тўкилди. Бригада механизаторлари 14 сентябрда машина теримини бошлаб юбордилар. Шу куни 4 та пахта териш машинаси ишлаб, 12 тонна пахта терди.

Бригада механизаторларидан Гусейн Гасанов, Садатқули Ҳидоятов, Санджалил Сайдаметов ва Иван Яковлев ўртоқлар ўзларининг «ХВС»ларини бир кун ҳам тўхтатмай ишлатмоқдалар. Бу механизаторларнинг ҳар бири мавсумда 100-150 тоннадан пахта теришга аҳд қилган. Терилган пахтани тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз ташишга катта эътибор берилмоқда. Ҳозир бригаданинг терилган пахтасини 6 та прицепда қоп-қанорсиз ташилмоқда. Бригада ишчилари давлатга пахта топшириш планини 40 кунда бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозир ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда. Ўтган куни 4 механизатор «ХВС-1,2» машинасида 15 тоннадан ортиқ пахта терди. Бу мард механизаторлар бригада аҳдини, совхоз планини бажариш учун муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Совхознинг 2-бўлимидаги ўртоқ А. Мамедов бошлиқ бригадада ҳам пахта териш машиналари ишга туширилди. Бу бригадада тўрт механизатор 12 сентябрь куни совхозда биринчи бўлиб теримга тушди. Механизаторлар Арслон Мамедов, Газанфар Нуриев, Жадал Ботиров ва Раззоқ Расуловлар машиналардан унумли фойдаланиб, ҳар куни 3-4 тоннадан пахта термоқдалар.

Бу бўлимнинг далаларида ҳозир 10 та пахта териш агрегати ишлаяпти. Яна 10 та агрегатни ишга тушириш мўлжалланди.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ, С. СУЛТОНОВ.

ЁШЛАР ТАШАББУСИ

Далаларни айланган ва теримнинг бориши билан танишган киши ёшларнинг ташаббус кўрсатиб меҳнат қилаётганлигидан қувонади. Мана, Хрушчев номли колхоз комсомол ташкилотининг секретари Темирпўлат Тошматовни олайлик. У, съезд шарафига 3,5 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. Ҳозир у ўз сўзининг устидан чиқиш учун фидокорлик билан меҳнат қилиб, кунига 80-100 килограммга етказиб пахта термоқда.

Киров номли колхоз правлениесининг секретари Комил Ортиқов мавсумда 5 тонна, «Сталинград» колхозининг кассири Қурбон Маликов 3 тонна, Хрушчев номли колхоз жўхорикор бригадасининг бошлиғи Раҳмат Аҳмаджонов 10 тонна пахта териш мажбуриятини олганлар.

Оржоникидзе районининг колхоз ва совхозларидаги ёшлар теримда актив қатнашиб ҳаммага ўрнак бўлмоқдалар.

Район меҳнаткашлари КПСС XXII съезди очиладиган кунга қадар давлатга 16 минг 268 тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Шундан 10 минг тоннасини комсомол-ёшлар териб беради. Ёшлар ташаббуси тобора кенг қулоч ёймоқда.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Пахта териш ва уни давлатга топширишда Юқори Чирчиқ ва Оржоникидзе районлари ҳамон олдинда бормоқдалар. «Пискент» совхози ва «Малик» тажриба хўжалиги далаларида машина терими бошланди. Оққўрғон, Чиноз, Сирдарё, Бекобод районлари йиғим-теримни қизитиб юбориш учун ҳамма имкониятлар бор бўлишига қарамасдан ҳамон сусткашлик кўрсатмоқдалар. Янгиер, Комсомол ва Гулистон районлари эса лоақал бир процентга етказиб ҳам пахта топширмаётирлар. Ахир ҳозирги куннинг ҳар бир дақиқаси ғанимат-ку! Вақт кутиб турмайди. Шуни унутмангки, яхши кузнинг бир кунини ёғингарчилик бошланиб кетгандан кейин 10—15 кунда ҳам қоплаб бўлмайди.

МАҚТАНИШГА ВАҚТ ЭРТА

Чиноздаги Сталин номли колхозни мақтаса ҳам бўлади, танқид қилса ҳам бўлади. Шунинг учун мақтаса бўладики, бу колхоз аъзолари қолоқликдан чиқиб илғорларга етиб олиш учун бу йил озмунча тер тўкмадилар. 949 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27,4 центнердан ҳосил етиштириш учун барча агротехника тадбирларини амалга оширдилар ва мажбуриятга яраша ҳосил етиштирдилар. Бу шубҳасиз қувончли ҳол.

Пахта терими бошланганидан бери бу колхоз ўрта даражада келаётган эди. Ҳозир эса пахта теримида райондаги ҳамма колхозларни орқада қолдириб биринчи ўринга чиқиб олди. Колхозчиларнинг бу ҳаракатларини ҳам мақтаса арзийди.

Сталин номли колхозни илгарилаб боришида кўп мингкилограммчи теримчилар, пешқадам бригадалар катта роль ўйнамоқдалар.

Ўртоқ Абдиразззоқ Умаров бошлиқ бригада аъзолари зўр ғайрат кўрсатиб ишлаганлари учун колхозда биринчи ўринда бормоқдалар. Улар ҳозиргача 30 процентдан ошириб пахта териб топширдилар.

Парда Жалилов, Аҳмад Тошқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам терим суръати тобора ошиб бормоқда.

Колхоздаги бу илғорлар ҳаракатини ҳам мақтаса бўлади. Лекин бу фактларга қараб Сталин номли колхозда камчилик йўқ, ҳамма ишлар жойида деб бўлмайди. Чунки колхозда ҳар куни 1,3 — 1,35 процент миқдорида пахта терилаётир. Пахта ҳамма майдонларда қийғос очилиб кетган ҳозирги пайтда бу суръат мутлақо қониқарсиз. Бу колхозда айни кунларда икки процентдан ошириб пахта териш учун тўла имконият бор. Аммо бундан фойдаланилмаётир.

Хўш Сталин номли колхозда фойдаланилмаётган имкониятлар нимадан иборат? Гап шундаки график бўйича барча ишчи кучларини теримга тўла жалб этилмаган, меҳнат унумини ошириш учун зарур тадбирлар кўрилмаган. Шу туфайли айрим бригадалар колхозни орқага тортмоқдалар. Колхоз бўйича ўрта даражасидан ҳам пастда бормоқдалар. Колхоз бўйича ҳозир 16 процентдан ошиқ пахта сотилди. Аммо Истат Хўжаева, Бозор Раимов, Пирмат Тошматов бошлиқ бригадалар анча кейинда қолиб кетдилар. Пахта терими даврида бу бригадаларда уюшқоқлик билан иш олиб борилмаётир. Ўртоқ Бозор Раимов бошлиқ бригадада 65 киши пахта териши керак. Лекин теримчилар сони 30 кишидан ошмайди. Пахта тераётган теримчиларнинг меҳнат унуми ҳам паст. Норма бўйича 60 килограмм ўрнига бу бригадада ўрта ҳисобда 48 килограммдан пахта терилаётир. Ўртоқ Пирмат Тошматов бошлиқ бригадада ҳам айни аҳвол юз бермоқда.

Сталин номли колхоз аъзолари терим даврида олдинда бораётганлар учун қувониш мумкин. Лекин юқоридаги каби камчиликлар тезда бартараф этилмаса, графикда кўрсатилган барча ишчи кучлари теримга тўла жалб этилмаса, меҳнат унумдорлиги оширилмаса бошқа колхозлар ўзиб кетиб, бу колхоз илғорликни қўлдан бериб қўйиши мумкин.

Б. ХАЛИЛОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Қутлуғ бўлсин мукофотлар

Олий мактаб ходимлари мукофотланди

Мутахассислар тайёрлаш ва фанни ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1961 йил 15 сентябрда чиқарган Фармони билан Ўзбекистон ССР бўйича қуйидагиларни мукофотлади:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Автономов** Анатолий Иванович — профессор, Тошкент қишлоқ хўжалик институти кафедрасининг мудири.
2. **Аҳмаджонов** Юнусжон Аҳмаджонович — Тошкент давлат медицина институтининг доценти.
3. **Бабушкин** Леонид Николаевич — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кафедра мудири.
4. **Зоҳидов** Теша Зоҳидович — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кафедра мудири.
5. **Қориев** Муҳаммаджон Муродович — доцент, Тошкент молия-иқтисод институтининг ректори.
6. **Колпакова** Татьяна Александровна — доцент, Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг кафедра мудири.
7. **Лебединский** Николай Иванович — профессор, Тошкент политехника институтининг кафедра мудири.
8. **Содиқов** Обид — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг ректори.
9. **Саримсоқов** Тошмуҳаммад Алиевич — профессор, Ўзбекистон ССР махсус олий ва ўрта таълим министри.
10. **Уклонский** Александр Сергеевич — профессор, Тошкент политехника институтининг кафедра мудири.
11. **Ўлмасбоев** Шароф Низомиддинович — экономика фанлари доктори, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг кафедра мудири.
12. **Хожинова** Мақсуда Аъзамовна — профессор, Тошкент тўқимачилик институтининг ректори.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Алимов** Абдураҳмон — доцент Тошкент тўқимачилик институтининг кафедра мудири.
2. **Аминов** Олим — профессор, Тошкент молия-иқтисод институтининг кафедра мудири.
3. **Бобоев** Жалол Мансурович — доцент, Тошкент олий партия мактабининг кафедра мудири.
4. **Владимиров** Георгий Петрович — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кафедра мудири.
5. **Голованов** Дмитрий Герасимович — доцент, Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институтининг проректори.
6. **Кошевников** Георгий Антонович — профессор, Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг кафедра мудири.
7. **Компанцев** Николай Николаевич — профессор, Тошкент давлат медицина институтининг проректори.
8. **Мирзаев** Ориф Мирзаевич — доцент, Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг ректори.
9. **Миркамолова** София Хамидовна — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг факультет декани.
10. **Муҳамедова** Мақсуда — доцент, Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг кафедра мудири.
11. **Ошанин** Лев Васильевич — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кафедра мудири.
12. **Петрова** Мария Анатольевна — профессор, Ўзбекистон давлат физкультура институтининг кафедра мудири.
13. **Пескова** Мария Ивановна — В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг доценти.
14. **Ражабов** Содиқ — профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг кафедра мудири.
15. **Рустамов** Ҳусни Рустамович — профессор, Тошкент политехника институтининг кафедра мудири.
16. **Рижов** Сергей Николаевич — профессор, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг проректори.
17. **Салимов** Теша Ҳакимович — доцент, Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг кафедра мудири.
18. **Сергунькова** Ольга Ивановна — доцент, Тошкент политехника институтининг кафедра мудири.
19. **Сигов** Сергей Александрович — доцент, Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари.

(ДАВОМИ БОР).

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1961 йил 16 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Юқори Чирчиқ	2,26	27,67	1,0
Оржоникидзе	1,99	22.35	24,7
Пискент	1,57	19,18	6.9
Ўрта Чирчиқ	1,31	13.45	3,9
Чиноз	1,20	13,19	6,6
Янгийўл	1,08	12,99	3,6
Бўка	1,17	11.91	5,1
Оққўрғон	1,05	10,55	10,7
Сирдарё	1,05	10,67	3,7
Бекобод	1,02	9,96	11,7
Комсомол	0,98	8,79	7,7
Янгиер	0,85	8,22	6,3
Қуйи Чирчиқ	1,14	7,66	2,5
Гулистон	0,71	7.13	2,6
Область бўйича	1,14	11.94	6,6

Н. С. ХРУЩЕВ ФРАНЦИЯ СИЁСИЙ АРБОБИ П. РЕЙНОНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев Франциянинг атоқли сиёсий арбоби, Миллат мажлиси молия комиссиясининг раиси Поль Рейнони қабул қилди ва у билан дўстона суҳбатлашди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ XVI СЕССИЯСИГА СССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ

СССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XVI сессиясига СССР делегациясини қуйидаги составда тасдиқлади: А. А. Громико, (делегация бошлиғи) В. А. Зорин, В. С. Семенов, С. Г. Лапин, С. К. Царапкин.

Бундан ташқари, делегация аъзоларининг ўринбосарлари, кенгашчилар ва экспертлар тайинланди.

МОСКВАГА БОРА ТУРИБ

Афғонистон бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Муҳаммад Наим Кобилдан Москвага бора туриб, 16 сентябрда Ўзбекистон пойтахтида тўхтаб ўтди.

Тошкент аэродромида Муҳаммад Наимни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов, республика министрлари, СССР Ташқи ишлар министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

Муҳаммад Наим ва унинг йўлдошлари бироз ҳордиқ чиқаргандан сўнг Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

ШОНЛИ МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИНИ ТЕЗЛАШТИРАМИЗ

ОКТЯБРЬ ОЙИ ҲИСОБИГА

Оҳангарон шаҳридаги кўмир қидириш экспедициясининг фидокор коллективи КПСС XXII съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашиб, меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Меҳнатсевар коллектив ўтган 8 ойда 9 ойлик пармалаш ишлари планини адо этди. Пландан ташқари 1400 метрдан зиёд скважина пармаланди.

Шу кунларда экспедиция ходимлари октябрь ойи ҳисобига ишламоқдалар. Дастлабки кунларда келгуси ой ҳисобидан бир неча ўн метр скважина пармаланди.

Экспедициянинг ўртоқ А. Помазенко бошчилик қилаётган пармаловчилар бригадаси аъзолари, айниқса яхши ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Бу бригада ойлик топшириқларни 130—140 процент адо этиб, корхона бўйича биринчиликни қўлдан бермай келаётир.

А. КУКИЕВ.

«Ташавтомаш» заводининг фрезеровкачиси ўртоқ Н. Обидова партия XXII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, смена нормасини 1,5 бараварга етказиб бажармоқда. Суратда: ўртоқ Н. Обидова.

А. Палехов фотоси.

«ЭЛЕКТРОМАШ» ЗАВОДИНИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

ЧИРЧИҚ, (ЎзТАГ). Шаҳардаги «Электромаш» заводининг ички йўлларидан Балаков сунъий тола комбинати адресига «КНТП-1000/10» маркали трансформаторли подстанциянинг дастлабки комплекти жўнатилди. Бундай типдаги подстанция Ўзбекистонда биринчи марта тайёрланмоқда.

Янги подстанциялар трансформатор иш режимини автоматик тарзда бошқарувчи асбоблар билан жиҳозланган. Конструкция овозли ҳамда ёниб-ўчувчи сигнализация системаси билан таъминланган.

Бундай трансформаторли подстанцияларнинг яна бир туркуми мамлакатнинг қора металлургия ва химия саноати корхоналарига жўнатиш учун тахт қилиб қўйилди.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР БРИГАДАСИ ОЛДИНДА БОРМОҚДА

«Коммунизм» колхози партия ташкилоти йиғим-терим суръатини ошириш мақсадида комсомол-ёшлардан иборат бригадалар ташкил этди. Бригадалар бир неча группаларга бўлиниб, ишни бошлаб юборишди.

Бектош Оқбўтаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари йиғим-теримда олдинда бормоқдалар. ВЛКСМ аъзоларидан Т. Хайитов, С. Рашидов ва Ғ. Қўлдошев сингари ўртоқлар ҳар куни хирмонга 185-190 килограммдан «оқ олтин» териб тўкишяпти.

Янгиерлик бу ёш ватанпарварларнинг ташаббуси тақдирга сазовордир.

Ғ. ЮСУПОВ.

ЗАНГОРИ ОЛОВ ЗАРПЕЧАКНИ ЎЛДИРАДИ

ЭСКИ ТОШКЕНТ. (ЎзТАГ). Беда ва луб экинларидаги зарпечакни ўт билан ўлдирадиган осма культиватор Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг тажриба участкаларида ишлаб чиқариш синовидан ўтказиб бўлинди.

Пахтачилик бўйича Давлат конструкторлик бюросининг инженерлари яратган янги аппарат табиий газда ишлайди. У, ҳосили йиғиб олинган даладаги зарпечакни ва зарпечакнинг уруғини зангори аланга билан батамом куйдириб ташлайди. Бир сменада шундай усул билан 6 гектар экинзор зарарсизлантирилади.

МУДДАТИДАН 2 ОЙ ИЛГАРИ

Партия XXII съезди очиладиган тарихий кунгача коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган Янгийўлдаги гидролиз заводининг коллективи меҳнатда қувончли натижаларга эришаётир. Гидролизчилар сентябрь ойининг дастлабки ўн куни ичида ноябрь ойи топшириғининг ярмини адо этишга муваффақ бўлдилар.

Ўртоқ Н. Чупрунов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этибгина қолмай, маҳсулотнинг аъло сифатли бўлишига ҳам эришаётирлар. Шунингдек, ўртоқ Пётр Пан бошчилик қилаётган смена ишчилари ҳар куни топшириққа нисбатан 400—500 литр кўп шакар эритмаси тайёрламоқдалар.

Меҳнатсевар коллектив сентябрь ойи охиригача 11 ойлик планни бажариб қўйиш учун курашмоқда.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

☆ ☆ ☆

ФАБРИКА МАРКАСИНИНГ ШУҲРАТИ УЧУН

Жаҳонда энг аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш тўғрисида Москва меҳнаткашларининг бошлаган ватанпарварлик ташаббуси мамлакатимиздаги барча саноатчилар қатори Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг коллективи томонидан ҳам қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Фабрика коллективи ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг миқдорини тобора кўпайтириш, унинг сифатини янада яхшилашга қаратилган бир қанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошираётир.

Тўқилаётган ипни ҳаракатга келтириб турувчи бремза деб аталган механизм иш вақтида тез-тез ўз ўрнидан қўзғалиб кетар, натижада пайпоқнинг четки қисмлари бироз титилиб, унинг сифати бузилар эди. Рационализатор ўртоқ И. Тожиев бу масалани ижодий ҳал қилди. У, бремзага ортиқча мой тушиб кетмаслиги учун махсус қопқоқ ҳамда унинг сирғанмаслигини таъминловчи қўшимча пружина ўрнатди. Шундай қилиб, ипни ҳаракатга келтирувчи механизмнинг нуқсони йўқотилди.

Ўртоқ И. Тожиевнинг яна бир таклифи диққатга сазовордир. Илгари капрон ип ўтувчи найча доимий ҳаракатда бўлиши натижасида тез-тез ўз ўрнидан силжиб кетарди. Тўқувчи уни янгиси билан алмаштириш учун иш вақтининг камида 15—20 минутини сарфлар эди. Моҳир рационализатор найчани станокка пайвандлаб эмас, балки пайвандсиз ўрнатиш методини ишлаб чиқди. Эндиликда найчаларни алмаштириш учун атиги 3 минутгина вақт сарфланмоқда, холос. Цехдаги бундай янгиликлар ҳақида яна кўп гапириш мумкин.

Сўнгги пайтда фабрикада эскириб қолган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш соҳасида ҳам кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Чунончи, илгариги пайпоқ тўқувчи станоклар анча эскириб қолганлиги туфайли тез-тез тўхтаб қолар, уни тузатиш учун кўп вақт кетарди. Эндиликда станоклар ўз ўрнини аста-секин автоматларга бўшатиб бераётир. Бундай автоматик машиналар тўқув ишларини енгиллаштириб, меҳнат унумдорлигини анча оширади.

Меҳнатсевар коллективнинг маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлари тез орада ўз самараларини бера бошлади. Фабрика бўйича 8 ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан анча илгари бажарилди. Пландагига қўшимча равишда 89 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Биринчи сорт маҳсулот миқдори пландагидан 7,5 процент кўпайди.

Шу кунларда фабрика коллективи КПСС XXII съездини муносиб нишонлаш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб ишламоқда. Ўртоқ Исмат Тожиев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари, айниқса яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бригада 8 ойлик планни 113 процент адо этди. Шу давр ичида ҳар бир ишчининг ўртача меҳнат унумдорлиги 4,5 процент ошди. Ўртоқ Борис Шишленин раҳбарлик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси эришаётган ютуқлар ҳам кишини қувонтиради. Бригада аъзолари шу кунларда смена топшириқларини 115—125 процентдан кам адо этмаётирлар. Шунингдек коммунистик меҳнат зарбдорлари Г. Богачёва, Г. Дошенко ва бошқа ўнлаб илғор ишчилар топшириқни бир ярим ҳисса адо этиб, бўлажак съездга муносиб меҳнат совғалари тайёрламоқдалар.

Я. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

КИМЁГАРЛАРНИНГ ЮРАК СЎЗЛАРИ

КПССнинг янги Программаси проектини ўқиганда тўлқинланмаган юрак бормикин? Йўқ, бундай қалб бўлиши мумкин эмас! Давримизнинг бу янги назарий ва сиёсий ҳужжатини ўқиган сари яна ўқигинг келади, юрак завқ-шавққа, ғайратга тўлади. Коммунизм қурилиши режалари тўла-тўкис баён этиб берилган. Программа проекти барча совет кишилари сингари Чирчиқ электрокимё комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва мутахассисларининг қалбига олам-олам шодлик, билакларига куч бахш этди.

— Программа проектида бутун аҳолининг ва халқ хўжалигининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига эҳтиёжларини тўла қондириш мақсадида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг умумий ҳажмини ўн йил мобайнида тахминан икки ярим баравар ошириш, 20 йил мобайнида эса — уч ярим баравар ошириш вазифаси қўйилган, — дейди комбинат партия комитетининг секретари ўртоқ Аҳмедов, — Бу вазифани бажаришга комбинатимиз коллективи ҳам ўз ҳиссасини қўшмоғи лозим.

Колхоз ва совхозларга қанчалик кўп кимёвий моддалар, минерал ўғитлар етказиб берсак, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги шунча кўп ошади. Бу эса ҳар бир кимёгардан ҳар қачонгидан кўп, арзон ва сифатли маҳсулот тайёрлашни талаб этади.

— Мамлакатда икки ўн йиллик ичида коммунизмнинг моддий-техника базаси яратилиши, — дейди 15-цехнинг электрчиси коммунист ўртоқ Жерновников, — бошқалар қатори мени ҳам қувончимга-қувонч қўшди.

— Ҳаётимизнинг қайси бир соҳасига боқманг, коммунизм куртаклари кўзга ташланади, — дейди аммиак ишлаб чиқариш цехининг слесари коммунист Й. Маҳкамов.— Бу куртаклар ойлар ва йиллар ўтган сайин кўпаяборади. Шуларни кўз ўнгингга келтирганингда ўз-ўзидан: «сен мамлакатда коммунизм қурилишига қандай ҳисса қўшаяпсан» деган савол туғилади. Иш куни охирида бугун кечагидан яхши ишладимми-йўқми деб ўз-ўзимга ҳисоб бериб тураман. Бордию, кечагига нисбатан унумли меҳнат қилмаган бўлсам, бунга юракдан ачинаман. Ўзим билан ёнма-ён ишлаётганлар топшириқни қандай бажаришаяпти? Бу масала ҳам мени доим қизиқтиради. Чунки муваффақиятни бир, икки кишининг меҳнати таъминламайди. Буни ҳисобга олиб бизлар биримиз-иккинчимизнинг, иккинчимиз учинчимизнинг бажараётган ишимиз билан танишиб борамиз. Бу яхши натижалар бераяпти.

Кимёгарларнинг юрак сўзларини ёзган билан одоқ бўлмайди. Улар кун сайин, соат сайин янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритмоқдалар. Саккиз ойлик топшириқ муддатидан бирнеча кун олдин адо этилганлиги кимёгарларнинг нақадар кўтаринкилик билан ишлаётганликларини кўрсатади.

Г. ЯСТРЕБОВ.

☆

Капитал ремонтсиз 270 минг километр

Орифжон Зуфаров ҳақида гап борганида Тошкентдаги 1-таксомотор парки ишчилари:

— Машинанинг «тили»ни яхши биладиган уста шофер,— деб таърифлашади.

Чиндан ҳам шундай. У, сал бўш қолдими, ўз «дўсти»—машинасига қарайди: артади, унинг қисмларини кўздан кечиради. Бирон нуқсон топгудек бўлса, сира эринмай, ҳафсала билан тузатади, уни ўз ҳолига келтирмагунча кўнгли жойига тушмай, қўлини бошқа ишга урмайди. Шунинг учун ҳам Орифжон аканинг машинаси сафарга доим тайёр ҳолда туради.

Мана шу моҳир шофер ўғлининг «ТНА 03-23» номерли «Волга»сида капитал ремонтсиз графикда белгиланган 150 минг ўрнига 270 минг километр масофани босиб ўтди. Демак, ортиқча равишда қанчадан-қанча йўловчининг узоғи яқин бўлиб, ҳожати чиқарилди!

Ўртоқ О. Зуфаров йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш билан бирга, планни мунтазам равишда ортиғи билан бажариб келмоқда.

О. НУРМАТОВ,
Э. МАЛЛАБОЕВ.

ИНТЕРНАТДА

Сирдарё райони марказида қад кўтарган мактаб-интернат янги ўқув йили арафасида фойдаланишга топширилди. Барча мактаблар қатори бу билим ўчоғида ҳам ўқув-тарбия ишлари зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборилди.

Ҳозир мактаб-интернатда район меҳнаткашларининг 330 фарзанди ўқиб, тарбияланмоқда. Уларнинг билим олиши, ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Токарлик, слесарлик устахоналари керакли асбоб-ускуналар билан тўла жиҳозланди.

Мактаб-интернат маъмурияти ўқувчиларнинг эстетик дидини ошириш мақсадида музика тўгаракларини ташкил этди. Хор, рақс, ашула тўгаракларини машғулотларига айниқса кўп ёш ҳаваскорлар жалб қилинди. Шунингдек, дурадгорлик, тикиш-бичиш тўгараклари ҳам ишлаб турибди.

Мактаб-интернатда ўқув-тарбия ишлари 8 йиллик программа асосида олиб борилмоқда.

Т. СОЛИЕВ.

ЯНГИ МАКТАБЛАР

▲ **ЎРТА ЧИРЧИҚ.** Райондаги Куйбишев номли колхозда янги икки қаватли мактаб биноси қурилди. Сталин номли 15-мактаб ўқувчилари ана шу ёруғ ва кенг хоналардан иборат бинога кўчиб кирди. Мактаб ҳузурида интернат ҳам очилди. Унда 30 га яқин ўқувчи тарбияланмоқда. Янги мактаб биносида клуб, кутубхона ва буфет ҳам ишлаб турибди.

А. Раззоқов.

▲ **ОҚҚЎРҒОН.** Район марказида қурилган янги мактаб 1 сентябрдан бошлаб ўз қучоғига ўғил-қизларни олди. Бу ерда Сталин номли 11-мактабнинг бошланғич синф ўқувчилари таълим олмоқда.

М. Канзафаров.

▲ **БЎСТОНЛИҚ.** Карл Маркс номли колхоз правлениеси ўқувчилар учун 8 йиллик мактаб қуриб берди. Колхозчиларнинг яқинда бўлиб ўтган умумий йиғилишида бу мактабга Совет Иттифоқи Қаҳрамони, космонавт учувчи майор Г. С. Титов номини беришга қарор қилинди.

А. Отбосаров.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
материаллари изидан

МУСАЕВА ХАЛҚ СУДЬЯЛИГИДАН ЧАҚИРИБ ОЛИНСИН

Редакциямизга келган хабарларда, шунингдек газетамизнинг шу йил 14 май сонида босилган «Тошкент бойваччалари» сарлавҳали фельетонда Октябрь район халқ судининг судьяси ўртоқ Мусаеванинг совет қонунчилигига хилоф ишлари тўғрисида ёзилган эди.

Тошкент область судининг раиси ўртоқ В. Расулеванинг редакцияга маълум қилишича, ўртоқ Мусаеванинг иши чуқур ревизия қилинган. Ревизияда ўртоқ Мусаева бир қатор жиноий ишлар юзасидан жазолаш практикасини нотўғри қўллагани, оғир жиноятлар учун енгил жазо берганн, «Тошкент бойваччалари» сарлавҳали фельетонда тилга олинган жиноятчи Рустамовнинг савдогарчилик қилиб турган пайтида қўлга туширилган «Зим-12» маркали автомашинаси давлат фойдасига мусодара қилинмай ўзида қолдирилгани аниқланган.

Область суди ўртоқ Мусаева одил судлов ишини тўғри амалга ошираолмаяпти, деган хулосага келиб, уни халқ судьяси вазифасидан муддатидан олдин чақириб олиш ҳақида Ўзбекистон ССР Олий судига таклиф киритган.

БУТУН КУЧИМИЗ, БИЛИМИМИЗ, ИЖОДИМИЗНИ КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИГА САРФЛАЙМИЗ

ФАН ВА ОЛИЙ МАКТАБ ХОДИМЛАРИ РЕСПУБЛИКА АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

<>

Фан ва олий мактаб ходимлари республика активининг йиғилиши Свердлов номли концерт залида икки кун давом этди. Олимлар, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, халқ хўжалиги ва маданият турли тармоқларининг вакиллари коммунистик қурилишнинг КПСС янги Программаси проектида баён этилган улуғвор планларини амалга оширишда Ўзбекистондаги илмий тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртларининг вазифаларини ҳар томонлама муҳокама қилдилар.

ФАННИНГ ОЛДИНГИ МАРРАЛАРИГА!

Ўзбекистон фани ягона совет фанининг ажралмас қисмидир,— деб таъкидлади ўз докладида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти **С. В. Стародубцев.** — Унинг муваффақиятлари, ютуқлари Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг экономикасини ва маънавий ҳаётини ривожлантирувчи Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг тантанасини ифода этади.

Ҳозирги вақтда республикада 120 илмий тадқиқот муассасаси ишлаб турибди. Совет илмий мактабининг шонли традициялари асосида ўсиб етишган Ўзбекистон олимларининг кўп минг кишилик отряди давлат яратиб берган моддий техника базасига асосланиб, кўпгина билим соҳаларига анча ҳисса қўшди.

Докладчи республика олимларининг физика, математика, химия, геология, сув хўжалиги, пахтачилик, энергетика, механика, биология, медицина, тарих, филология, философия, ҳуқуқ, экономика соҳаларида эришган муваффақиятларини характерлаб берди. Республиканинг бир қанча районлари — Фарғона водиси, Оҳангарон кон саноати райони, Амударё қуйи қисмининг ишлаб чиқарувчи кучларини ўрганиш юзасидан олиб борилган комплекс ишлар халқ хўжалиги учун айниқса катта аҳамиятга эга бўлди. Ўзбекистон ССРнинг ғарби-жанубий районлари бўйича худди шундай ишлар тугалланаётир. Кейинги 2—3 йил ичида тугалланган бир қанча тадқиқотларнинг ижобий натижалари халқ хўжлигига топширилаётган ва ишлаб чиқаришга жорий қилинаётган тавсиялар, таклифлар, приборлар, схемалар ва препаратларда ўз ифодасини топди.

КПСС Программаси проектида фан ва техника тараққиётининг бундан кейинги истиқболлари, ҳозирги даврда, аввало, табиёт фанининг етакчи тармоқларининг ютуқлари билан белгиланади, деб таъкидланади. Докладчи билимларнинг бу соҳасида Ўзбекистон фанининг конкрет вазифаларини характерлаб берди.

Фанни ривожлантиришнинг энг муҳим истиқболлари энергетиканинг физик проблемалари атрофида тўпланади. Келгусида инсониятни энергия манбалари тўғрисида ғамхўрлик қилишдан абадий халос қилиш учун ядро физикаси, электр энергиясининг энг тежамли манбаъларидан фойдаланиш соҳасидаги тадқиқот ишларини кенгайтириш зарур. Бизнинг шароитимизда қуёш нурлари энергиясини бевосита электр энергиясига айлантиришнинг назарий ва амалий масалаларини дадилроқ ва қатъийроқ ривожлантириш ва ҳал этиш керак.

Математиклар ва механиклар олдида информация назарияси ва автоматик процесслар назарияси, ҳисоб математикаси ва аэрогидродинамика соҳасида катта ишларни бажариш вазифаси турибди. Шунга эришиш керакки, ҳисоблаш маркази фаннинг ҳамма соҳаларида мантиқ ва кибернетика тадқиқотларнинг энг прогрессив методларини жорий қилиш учун асос бўлсин.

Геофизикларимиз олдида практика учун катта аҳамиятга эга бўлган муҳим назарий ишларни бажариш вазифаси турибди. Биринчи навбатда, об-ҳаво прогнози ва сейсмик ишлар билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этиш керак.

Геология соҳасида фойдали қазилмаларнинг вужудга келиши ва ер остида жойлашуви қонуниятларини тадқиқ қилиш соҳасидаги ишларни давом эттириш ва чуқурлаштириш керак. Бунда ер қобиғининг чуқур қатламларини ўрганишга кўпроқ эътибор бериш зарур.

Химияда пахтачиликни ривожлантиришга тааллуқли проблемалар соҳасидаги тадқиқотлар жуда кенг ривожлантирилади. Мураккаб минерал, органик-минерал ўғитларнинг янги хилларини ва тупроқ таркибини синтез қилиш ишлари кучайтирилмоқда. Минерал хом ашёни ва саноат чиқиндиларини тадқиқ қилиш, цемент ва бошқа силикат материалларнинг хилларини кўпайтириш ишлари янада ривожлантирилади. Республикада химик толалар, пластмассалар ва синтетик каучук саноатини янада ривожлантиришнинг мўлжалланганлиги табиий газлар ҳамда нефть, газ ва фурфуролни қайта ишлаш натижасида ҳосил қилинадиган маҳсулотлар асосида янги полимерларни синтез қилиш ишларининг кучайтирилишини белгилаб беради.

Ўсимлик моддалари химиясида тадқиқ қилинаётган табиий бирикмалар класслари доирасини кенгайтириш кўзда тутилади.

Биология фанлари комплексида биохимия ва биофизикага, микробиология ва вирусологияга, генетика ва цитологияга, яъни тадқиқотлари аниқ эксперимент асосида, физика ва химия ютуқлари асосида ўтказиладиган энг истиқболли фанларга алоҳида эътибор бериш керак.

Қишлоқ хўжалик министрлигининг қайта ташкил қилинганлиги ҳамда тегишли илмий тадқиқот муассасалари бевосита унинг қарамоғига топширилганлиги фаннинг ҳамма ютуқларини қишлоқ хўжалигига тез жорий қилиш учун ғоят қулай шароит вужудга келтирмоқда. Ўзбекистон Фанлар академияси қишлоқ хўжалик илмий муассасалари билан биргаликда пахта селекцияси, янги ерларни суғориш ва уларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, чўллардаги яйловларни ўзлаштириш, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини комплекс механизациялаш проблемаларини ҳал этишнинг янги йўлларини тинмай қидиришни ўзининг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди.

Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида тараққиётга эришиш техника фанлари билан боғлиқдир. Бу ерда назарий тадқиқотлар билан бир қаторда амалий масалаларни ҳал этиш, ишлаб чиқариш билан маҳкам боғланган бўлиш айниқса муҳимдир.

Гуманитар фанларда Ўзбекистонда социалистик қурилиш, давлат ва колхоз-кооператив мулкини ривожлантириш ҳамда колхоз мулкининг умумхалқ мулки билан қўшилиб ягона коммунистик мулкка айланиши учун шароит яратиш тажрибасини умумлаштирадиган тадқиқотлар ўтказилиши лозим. Ўзбек тили ва адабиётини ривожлантириш, ўзбек халқининг жуда бой маданият ёдгорликларини халққа маълум қилиш филологлар ва шарқшуносларнинг вазифаларидан бири бўлиб қолади. Шу билан бирга чет эл Шарқидаги мамлакатлар тарихини, экономикасини ва маданиятини, уларнинг мустамлакачиликка қарши курашгани ўрганиш ишлари кучайтирилади.

Ана шу вазифаларнинг ҳаммасини муваффақиятли ҳал этиш учун илмий тадқиқот муассасалари тармоқларини анча кенгайтириш талаб қилинади. Фанлар академияси яқин йиллар ичида бир қанча янги институтларни: геофизика, кибернетика, ёқилғидан фойдаланиш, чала ўтказгичлар, микробиология, биохимия ва биофизика ҳамда бошқа институтлари ташкил этади.

С. В. Стародубцев фан билан практиканинг боғланишини кучайтириш — айрим ишларни олимлар ва ишлаб чиқариш ходимлари катта коллективининг иштироки билан бажариш, Фанлар академиясига ҳам, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашига ҳам бўйсунадиган илмий муассасаларни барпо этиш, саноат корхоналарида ва қишлоқ хўжалигида илмий ишлаб чиқариш лабораторияларини ташкил этиш каби масалаларга тўхталиб ўтади.

КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИ КАДРЛАР ЎЧОҒИ

Республиканинг 101 мингдан ортиқ киши ўқиётган 30 олий ўқув юрти экономика ва маданиятнинг ҳамма тармоқлари учун кадрлар тайёрламоқда, — деди ўз докладида Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министри **Т. А. Саримсоқов.— Ҳозир** халқ хўжалигида ўзбеклардан олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган 96 минг мутахассис ишламоқда. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда аҳолидан ҳар 10 минг кишига 92 студент тўғри келади, Францияда эса 40, Италияда 34, Ғарбий Германияда 31 студент тўғри келади. Совет ҳокимияти ўзбек хотин-қизларининг билим олиши учун йўл очиб берди. Республиканинг олий ўқув юртларида ўқиётган кишиларнинг учдан бир қисмидан кўпроғини хотин-қизлар ташкил этади.

Таълим системасини қайта қуриш, таълимни турмушга яқинлаштириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан амалга оширилган тадбирлар муносабати билан олий ўқув юртларининг ҳаётида муҳим ўзгаришлар рўй берди. Бу йил олий ўқув юртларига кирган студентларнинг ҳар ўнтасидан олтитаси ишлаб чиқаришдан, армиядан келган кишилардир, уларнинг кўпларини заводлар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар ўқишга юборган.

Фан ва техниканинг янги тармоқлари учун кадрлар тайёрлашни ташкил этиш, дейди Т. Саримсоқов, техника олий ўқув юртларимизнинг муҳим вазифасидир.

Ядро физикаси, чала ўтказгичлар, автоматика ва телемеханика, электрон приборлар, ҳисоб-ечиш машиналари бўйича мутахассисларни тарбиялашга алоҳида эътибор бериш, ривожланаётган газ ва химия индустрияси учун, қишлоқ хўжалик машинасозлиги учун инженерлар чиқаришни кўпайтириш лозим.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Кран машинисти Ҳамид Махановни Туябўғиз сув омбори қурувчилари жуда ҳурмат қилишади. Ҳамид шундай иззат-икромга ҳалол ва унумли меҳнати туфайли муяссар бўлди. Шу кунларда партия XXII съездини шахсий совға билан кутиб олиш учун астойдил интилаётган кран машинисти нормани икки бараварга етказиб адо этмоқда. Суратда: ўртоқ Ҳ. Маханов.

И. Глауберзон фотоси.

Суратда: фан ва олий мактаб ходимлари республика активининг йиғилиши қатнашчиларидан (чапдан) Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг старший инспектори Н. Саидалиева, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик К. И. Скрябин (Москва), Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг кутубхоначиси М. Эргашева, Тошкент Давлат университетининг археология кафедрасининг мудири М. Е. Массон ўртоқлар.
А. Палехов фотоси.

БУТУН КУЧИМИЗ, БИЛИМИМИЗ, ИЖОДИМИЗНИ КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИГА САРФЛАЙМИЗ

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Республиканинг қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари йил сайин 1,5 мингга яқин мутахассислар тайёрлаб чиқармоқда. Янги ўқув планларига мувофиқ, эндиликда студентлар икки йил давомида бевосита қишлоқ хўжалигида ишлайдилар. Масалан, Тошкент қишлоқ хўжалик институтида студентларнинг трактор-далачилик бригадалари ташкил этилган. Қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини совхозларга кўчиришни тезлаштириш, уларни энг янги қишлоқ хўжалик машиналарининг намуналари билан таъминлаш зарур.

Университетлардаги таълим, биринчи навбатда, математика, физика, биология ва химия бўйича, яъни янги илмий кадрларга эҳтиёж айниқса катта бўлган билим соҳалари бўйича тез суръатлар билан ривожлантирилади. Айни вақтда университетлар педагогика институтлари билан биргаликда, мактабларда политехника таълимини назарда тутиб, ўқитувчилар тайёрлашни кенгайтирадилар.

Республиканинг медицина олий ўқув юртлари ташкил топганларидан бери 17.782 мутахассис тайёрлаб чиқардилар. Ҳозирги вақтда медицина кадрлари тайёрлаш сифатини жиддий суратда яхшилаш вазифаси турибди.

Ўзбекистон ССР да сиртқи ва кечки таълим тобора ўсмоқда. 1957 йилда республикада ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқувчи студентлар сони 30 минг бўлса, 1960 йилда қарийб 50 мингга етди. Бироқ, талаб ўсганлиги муносабати билан, сиртқи ва кечки таълим системасида кадрлар тайёрлашнинг аҳволини ҳали қониқарли деб бўлмайди.

Коммунизм қурувчиларнинг КПСС Программаси проектида баён этилган ахлоқ кодекси студентлар орасидаги бутун тарбиявий ишга асос қилиб қўйилиши лозим, деди Т. А. Саримсоқов. Ижтимоий фанларни ўқитиш студентларнинг марксча-ленинча дунёқараши шаклланишида муҳим роль ўйнайди. КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, философия кафедраларининг ишига олий ўқув юртларининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари катта эътибор беришлари лозим.

Докладчи Ўзбекистоннинг олий ўқув юртларида илмий тадқиқот ишларининг ривожлантирилиши тўғрисида батафсил гапириб берди. Олий ўқув юртларида дарс берувчи ўзбек олимларининг кўпгина тадқиқотлари мамлакатимизда ва чет элларда кенг танилди. Тошкент ва Самарқанд университетларининг кафедраларида ва проблема лабораторияларида, шунингдек республиканинг ишлаб чиқариш билан боғланишини мустаҳкамлаётган институтлари кафедраларида экономикани ривожлантиришга доир кўпгина масалалар ҳал этилмоқда.

Биз партия Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ишонтириб айтамизки, деди пировардида Т. А. Саримсоқов, республикамизнинг олий ўқув юртлари коммунизм қурувчи кадрларнинг чинакам ўчоғи бўлади.

Докладлар юзасидан музокараларда бир қанча илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртларининг фаолиятига баҳо бериб ўтилди, республикада фан ва олий таълимни ривожлантиришнинг асосий масалалари ҳақида конкрет маслаҳатлар берилди ва таклифлар киритилди.

ФАННИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Ўзбекистон олимларининг фанга доир энг муҳим проблемаларни ўрганишга астойдил киришганликлари Шарқда атом реакторига эга бўлган биринчи ядро физикаси институтини ташкил этиш имконини берди, дейди институт директори **У. О. Орипов.**

Ана шу ёш илмий муассасанинг лабораториялари ва турар-жой массивлари Улуғбек номидаги фан шаҳрини ташкил қилади. Тошкент шаҳрининг шарқи-шимолий қисмидаги академия шаҳарчасида ҳисоблаш маркази, ёқилғи институти, автоматика ва энергетика институти ҳамда бошқа илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юрти шаҳарчасида Ленин номли университет биносининг янги корпуслари қад кўтармоқда.

Шу билан бирга, бир қанча нотиқлар ана шу базани планлаштириш ва ривожлантириш мувофиқлаштириб олиб борилмаётганлигини, белгиланган қурилиш муддатларига баъзан риоя қилинмаётганлигини ҳам кўрсатдилар.

Химия институтининг директори **Е. Ю. Алиев** «Узбекгидроэнергострой» химия институтлари объектларини қуриш планини бажармаётганлигини таъкидлаб ўтди.

Шу йилнинг бошларида, — дейди профессор **А. Н. Автономов,** — Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўсимликларнинг совуққа чидамлиги проблемаси билан шуғулланувчи лабораторияни ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Лекин шу вақтгача ҳеч қандай амалий иш қилингани йўқ. Тошкент қишлоқ хўжалик институти энг янги аппаратлар ва қишлоқ хўжалик машиналари билан етарлик даражада таъминланмаган.

Ўзбекистон ССР Госплани шуни эътиборга олиши керакки, дейди Тошкент тўқимачилик институтининг ректори **М. А. Хожинова,** кечки ва сиртқи таълим кенгайтирилиши муносабати билан студентлар миқдори анча оширилганлиги туфайли ҳозирги илмий-тажриба ва таълим-лаборатория базаси етарли бўлмай қолди. Профессор **З. М. Уманский** (Тошкент фармацевтика институти) таълим-ишлаб чиқариш типидаги плантацияларни вужудга келтириш зарур деб ҳисоблайди.

Олий ўқув юртларида илмий ходимлар кўп, — деди Тошкент политехника институтининг ректори **М. И. Ниёзов.** — Аммо тадқиқот ишлари олиб бориш мақсадида ана шу тажрибали кадрлардан яхшироқ фойдаланиш учун илмий-техника базасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш керак.

Актив йиғилишида Тошкент молия-иқтисод институтида, Тошкент давлат университетида, Тошкент ва Самарқанд қишлоқ хўжалик институтларида янги проблемалар билан шуғулланувчи лабораториялар ташкил этиш, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг музей бўлимини республика адабиёт музейига айлантириш таклиф қилинди.

ФАН ВА ҲАЁТГА БОШЛОВЧИ ЙЎЛ

Ёш мутахассислар тарбиялаб етиштириш — йиғилишда муҳокама қилинган асосий проблемаларнинг бири бўлди. Ўзбекистон мамлакатимизда кадрлар тайёрловчи энг йирик марказлардан бири бўлиб қолди. Ўзбекистондаги олий ўқув юртларида ўқиб, диплом олган турли профилдаги 250 мутахассис Совет Иттифоқининг барча республикаларида ишлаб турибди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **М. Аҳмедова** ўз билимларини ошириш ва фанни эгаллашлари йўлида ёшлар учун инсоният тарихида мисли кўрилмаган шарт-шароитни вужудга келтирган партия ва ҳукуматга студентлар номидан самимий ташаккур билдирди.

Қўқон педагогика институтининг ректори **И. Р. Расулев** айтадики, партия Программаси ва Уставининг проектлари эълон қилиниши муносабати билан институтимизда барча фанларни ва, аввало, ижтимоий фанларни ўқитиш ишлари қайта қурилмоқда. Ана шу буюк тарихий ҳужжатларнинг ғоят муҳим эканлигини ҳар бир студентнинг онгига сингдириш, бу ҳужжатларни амалга ошириш учун курашда ҳар бир йигит-қиз ўз ўрнини белгилаб олишига ёрдам бериш керак.

Тошкент давлат университетининг ректори **О. С. Содиқов** айтадики, СССР да «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисида ва халқ маорифини янада ривожлантириш ҳақида»ги Қонунда ўқиш процессини тубдан яхшилаш программаси белгилаб берилган. Республикамизнинг 7000 студенти бўлган ана шу йирик олий ўқув юрти янги ўқув планлари ва программалари асосида ишлашга ўтди, дейиш мумкин. Бу ўқув планлари ва программалари Ўрта Осиё республикаларининг маҳаллий хусусиятларига қараб ўзгартирилди ва уларга тегишли қўшимчалар киритилди.

Ишлаб чиқариш стажига эга бўлган кишиларни кўпроқ қабул қилиш, стажировка системасини яхшилаш юқори малакали мутахассислар тайёрлашга ёрдам беради. Аммо бу соҳада ҳали кўп иш қилиш керак. Тошкент медицина институтининг проректори профессор **Н. Н. Компанцев** фикрича ана шу олий ўқув юрти медицина муассасаларида ишловчи ходимлар орасидан студентлар қабул қилиш вазифасини ҳали уддалай олмаётир. Ўрта медицина ходимларининг малакасини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётган соғлиқни сақлаш органлари ҳам бунинг учун жавобгардир.

Низомий номли Тошкент педагогика институтининг ректори **Ш. Ш. Абдуллаев,** Нукус педагогика институтининг ректори **С. К. Камолов** ва бошқа ўртоқлар диплом проектларини ишлаб чиқаришга яқинлаштириш, студентларнинг илмий ижодини кучайтириш зарур эканлиги тўғрисида гапирдилар.

ҲАЁТБАХШ АЛОҚА

Йиғилишда сўзланган ҳамма нутқларда фан билан практиканинг ҳамкорлигини тинмай мустаҳкамлаш зарур эканлиги таъкидланди. Бундай алоқа совет фанининг олийжаноб традицияларидан биридир.

Чирчиқ электрокимё комбинатининг директори **И. Г. Анисимкин** назария билан практиканинг бир-бирини бойитиб боришига доир ёрқин мисоллар келтирди. Мазкур комбинат Москва, Ленинград, Тошкентдаги кўп институтлар билан ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартномалар тузди. Бу чора яхши натижалар берди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг комбинатга бориб ишлаётган бир тўда ходимлари янги ўғитлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ёрдам бердди. Шу билан бирга олимлар яхши тажриба базасига эга бўлдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Самарқанд университетидаги проблем ва хўжалик ҳисоби лабораторияларида ишни ташкил этиш тажрибаси билан ғоят қизиқиб танишиб чиқдилар.

Йиғилишда илмий тадқиқот муассасаларининг ишлари тўғрисида систематик равишда ва малакали ахборот бериб туриш муҳим эканлиги таъкидланди.

Йиғилишда Халқ хўжалиги кенгашининг иқтисодий тадқиқот планлари билан қизиқмаётганлиги, унинг фаолиятида иқтисодий характердаги кўп нуқсонлар борлиги танқид қилинди. Экономика тараққиётининг асосий проблемаларини ҳал этишда олимлар билан корхона ходимларининг куч-ғайратини бирлаштириш айниқса муҳим эканлиги таъкидлаб ўтилди.

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР

Коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Программасининг проектида белгиланган асосий проблемаларни ҳал этиш — фаннинг фахрли вазифасидир. Муҳокамада қатнашган кишилар ўз коллективларининг ана шу талабларни бажаришга қаратилган режалари тўғрисида гапирдилар. Улар Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президентининг докладида баён қилинган таклифларни кенгайтирдилар ва бу таклифларга қўшимчалар киритдилар.

Тошкент давлат университетининг ректори **О. С. Содиқов** университетнинг илмий тадқиқот ишлари перспектив плани билан таништирди. Турли проблемалар билан шуғулланувчи 10 лаборатория Ўрта Осиёдаги табиий бойликларни текшириш, юксак молекуляр қўшилмаларни ўрганиш, авиация прогнозлари методикасини яратиш, тупроқнинг маҳсулдорлигини ва пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш, Ўрта Осиё ер тагидаги геологик қонуниятларни ва ҳоказоларни ўрганиш каби муҳим ишларни ўз зиммасига олди. Бу ишларнинг кўпи корхоналар билан шартномалар тузиш асосида бажарилмоқда.

Экономика институтининг директори **О. Б. Жамолов** Ўзбекистонда иқтисодий фанни ривожлантиришдаги асосий йўналишларни характерлаб берди. Ана шу асосий йўналишлар пахтачилик комплекси проблемаларини ишлаб чиқишдан, Ўрта Осиёнинг энергетика ресурсларини ривожлантириш йўлларини белгилашдан, юқори малакали меҳнатни талаб этадиган янги корхоналар ташкил этиш кераклигини асослаб беришдан иборат.

Ўрта Осиё гидрометеорология илмий тадқиқот институтининг директори **М. А. Петросянц,** Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг директори **А. П. Қаюмов** ва бошқа нотиқлар илм-фаннинг ҳамма соҳаларида янги тадқиқотлар ўтказиш планлари ва бу тадқиқотларнинг характери тўғрисида жуда қизиқарли мулоҳазалар айтдилар.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари **В. Е. Еременко** фаннинг қишлоқ хўжалигини юксалтиришга қўшмоғи лозим бўлган ҳиссаси тўғрисида гапирди. Республикамизда министрлик системасида бўлган 15 илмий тадқиқот институти ва бу институтларнинг тажриба станциялари ҳамда таянч пунктлари, уч олий ўқув юрти шу соҳада иш олиб бормоқда. Улар бошқа илмий муассасалар ҳамда ишлаб чиқариш ходимлари билан ҳамкорликда республиканинг зоналари ва областлари бўйича қишлоқ хўжалик ишларини олиб бориш системасини ишлаб чиқдилар.

Бутун-бутун район ва областлар бўйича ҳар гектар ердан камида 35 центнердан ўртача пахта ҳосили олишни таъминлайдиган агротехника ва ташкилий тадбирлар комплекси белгиланди. Илмий ташкилотлар эса катта майдонларда ҳар гектар ердан 40—45 центнердан муттасил ҳосил олишни таъминлайдиган чоралар ишлаб чиқиш учун материал тўпламоқдалар.

Яқин вақт ичида, — дейди нотиқ, — пахтанинг йирик кўсакли ва тезпишар навларини вужудга келтириш, сигирлардан соғиб олинадиган сутни кўпайтириш ва сутдаги ёғ таркибини ошириш, ўсимлик ва ҳайвонларнинг касалликлари ва зараркунандалари билан курашнинг янги методларини қидириб топиш, комплекс механизациялаш системасини ишлаб чиқиш соҳасидаги назарий тадқиқотларни кучайтириш лозим.

Йиғилишда СССР Министрлар Советининг илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитети бошқармасининг бошлиғи **Н. Б. Арутюнов** ва СССР олий ва ўрта махсус таълим министри **В. П. Елютин** ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Йиғилиш қатнашчилари олдида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **З. Р. Раҳимбобоева** нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев номига якдиллик билан қабул қилган табрик хатларида Ўзбекистон фан ва олий мактаб ходимлари ўзларининг бутун куч, билим ва ижодий ғайратларини коммунизм қуришдан иборат буюк ишга бағишлашга тайёр эканликларини билдирдилар.

М. ЖАЛОЛОВ, А. ЕРШОВ, Е. ЕФИМОВ.
(ЎзТАГ мухбирлари).

Халқаро аҳвол

СССР музокаралар олиб боришга тайёр

БЕРЛИН, 15 сентябрь. (ТАСС). Берлин демократик газеталари СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Германия масаласи ва бошқа проблемалар юзасидан фикр олишиш учун АҚШ давлат секретари Д. Раск билан учрашувга тайёр эканлиги тўғрисида СССР Ташқи ишлар министрлигининг баёнотини биринчи саҳифаларда эълон қилдилар. Матбуот бу баёнотни қуйидаги сарлавҳалар остида босиб чиқарди: «А. А. Громико Германия масаласини Раск билан муҳокама қилади» («нейес Дейчланд»), «СССР музокаралар олиб боришга тайёрдир» (Нейе цейт»), «Германия масаласи муҳокама қилинади» («Трибюне»).

Совет ҳукумати, деб таъкидлайди газеталар, томонларнинг музокараларга жиддий қарашларига ва Германия билан сулҳ шартномасини тузиш тўғрисидаги масалани ҳал этиш ва шу асосда Ғарбий Берлиндаги аҳволни тартибга солиш йўлларини биргаликда қидириб топишларига умид боғлайди.

КОРЕЯ МЕҲНАТ ПАРТИЯСИНИНГ IV СЪЕЗДИДА

ПХЕНЬЯН, 15 сентябрь. ТАСС мухбирлари **Б. Кулаевский** ва **М. Яковлев** хабар берадилар:

Корея Меҳнат партияси IV съездининг делегатлари Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг фаолияти тўғрисидаги ҳисобот докладини беш кундан буён муҳокама қилмоқдалар. Музокараларда қатнашаётган делегатлар ҳисобот даври мобайнида партия ва хўжалик қурилишида эришилган ажойиб муваффақиятлар тўғрисида, ватанни тинч йўл билан бирлаштириш йўлидаги кураш ҳақида, аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражаси кескин суратда оширилганлиги ҳақида, кишиларнинг онгида жуда катта ўзгаришлар рўй берганлиги тўғрисида гапирадилар. Улар съездни ишонтириб айтадиларки, меҳнаткашлар Корея Халқ Демократик Республикасида социалистик қурилишнинг программ вазифаларини бажаришга қатъий қарор бергандирлар.

Эрталабки мажлисда Индонезия, Англия, Австрия, Жазоир, Канада, Голландия, Таиланд қардош партияларнинг вакиллари Корея Меҳнат партиясининг IV съездини табрикладилар.

Луис Карлос Престеснинг баёноти

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 15 сентябрь. (ТАСС). Мамлакатдаги кейинги сиёсий танглик тўғрисида Бразилия Коммунистик партияси бош секретари Луис Карлос Престеснинг маҳаллий журналистларга берган баёноти маҳаллий матбуотда эълон қилинди. Престес ўз баёнотида шуни уқтириб ўтдики, Жоао Гуларт республика президенти бўлиб олганлиги ва давлат тўнтариши тарафдорларининг мағлубиятга учраганлиги Бразилия халқининг улуғ ғалабасидир. Бу ғалаба мамлакатдаги демократик кучларнинг қудратини ва Бразилия халқининг сиёсий етуклигини кўрсатиб турибди.

Шу билан бир вақтда ҳафталик «Новос Румос» газетаси Престеснинг «Коммунистлар ва янги ҳукумат» сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди. Мақолада айтиладики, Куадрос истеъфо берганидан кейин, Бразилиядаги бўлган воқеалар Америка империалистлари энди Америка қитъасида ўзлари хоҳлаган ишни қила олмайдиган бўлиб қолганликларини яна бир марта кўрсатди. АҚШнинг ҳарбий доиралари, деб ёзади Престес, Бразилиянинг СССР билан яқинлашиш йўлини тутаётганлигидан норози бўлдилар. Совет Иттифоқи билан муносабатларнинг тикланиши «уруш бошлашга интилаётган америкалик иғвогарларнинг манфаатларига зид келадиган тинчликсеварлик чораси бўлур эди».

Халқаро валюта фонди Бразилияга зўрлаб қабул қилдирмоқчи бўлган молиявий планларни амалга ошириш, дейилади мақолада, борган сари қийинлаша берди. Шу сабабли АҚШ империалистик доираларининг талаби билан энг реакцион кучлар «демократик ривожланишга хотима бериш ва мамлакатда Бразилияни АҚШ милитарист доираларининг мустамлакачилик ҳарбий сиёсатининг қуролига айлантира оладиган ҳарбий диктатура ўрнатиш» йўлига тушиб олдилар. Улар антикоммунизм белгиси остида кенг сиёсий доираларни бирлаштирмоқчи бўлдилар ҳамда ватанпарвар ва демократик кучларни тор-мор келтиришга уриндилар. Лекин халқ ўз мамлакати қандай хавф остида қолганлигини тушуниб олди. Миллатнинг кўпчилиги қонуний тартибларни ҳимоя қилиш учун, президентлик мансабини Жоао Гулартга топшириш учун отланиб чиқди. Кенг бирлашган фронт вужудга келди, бу фронт аҳолининг барча табақаларини, шу жумладан буржуазиянинг кенг доираларини, ҳаттоки империалистик монополиялар билан боғланган доираларни ҳам, шунингдек қуролли кучларнинг кўпчилигини ўз ичига олди. Рио-Гранде-до-Сул ва Гойяс штатларининг губернаторлари қаттиқ позицияда туриб олдилар. Миллий конгресс депутатларининг кўпчилиги президентлик мансабини Гулартга топшириш кераклигини айтди. Коммунистлар қонуний тартибларни ва демократик эркинликларни ҳимоя қилиш курашида актив қатнашдилар.

Мақоланинг охирида Престес бундай деб ёзади: Коммунистлар миллатпарвар демократик ҳукумат тузиш учун, конституцияни ўзгартириш масаласига бағишлаб плебисцит ўтказиш гарчи ҳозирги вақтда асосий масала бўлмаса ҳам, лекин шундай плебисцитни ўтказиш учун курашни давом эттирадилар. «Омма деб ёзади Престес, янги ҳукуматдан ва ўзининг миллий конгрессидан давлат тўнтариши тарафдорларини қуролсизлантиришни, уларни муҳим вазифалардан олиб ташлаб, жазолашни талаб қилиши лозим. Шундай талабни қўйишга оммани сафарбар қилиш ҳозир асосий вазифадир». Шу билан бирга, деб таъкидлайди бош секретарь, оммани СССР билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дипломатик муносабатларни тиклаш учун, меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаш учун курашга ҳам сафарбар қилиш зарур.

Аднан Мендерес ва Жалол Баяр отишга ҳукм қилинди

ИСТАМБУЛ, 15 сентябрь. (ТАСС) Яссиода оролида Туркиянинг собиқ президенти Жалол Баяр, собиқ бош министр Аднан Мендерес ва Мендерес ҳукуматининг аъзолари, шунингдек илгариги демократик партия раҳбар арбобларининг ишини кўрган олий суд бугун эрта билан Ж. Баяр, Аднан Мендересни, миллий мажлиснинг собиқ раиси Қоралтанни, собиқ ташқи ишлар министри Фатин Зорлуни, собиқ молия министри Ҳасан Полатканни ва бошқа бир қанча кишиларни отишга ҳукм қилди.

ВАШИНГТОНДА ҒАРБ ДАВЛАТЛАРИ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ВАШИНГТОН, 15 сентябрь (ТАСС). Кеча Қўшма Штатлар, Англия ва Франция ташқи ишлар министрлари учрашдилар.

Мажлисдан кейин давлат секретарининг жамоатчилик билан алоқа бўйича ёрдамчиси Табби қисқача баёнотида қуйидагиларни хабар қилди: Ташқи ишлар министрлари халқаро проблемаларни, шу жумладан Лаос, Конго воқеаларини ва Берлиндаги аҳволни умумий тарзда қараб чиқдилар.

Бонн милитаристларининг янги иғвогарлиги

БЕРЛИН, 15 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети Раиси ҳузуридаги матбуот бошқармасининг хабар беришича, 14 сентябрда соат 15 га яқин Ғарбий Германия бундесверининг икки қирувчи самолети Германия Демократик Республикасининг ҳаво масофаларини бузиб, Эйзенах районида Германия Демократик Республикасининг ҳаво масофаларига кирган. Бу самолетлар Германия Демократик Республикасининг территориясидан учиб ўтганлар ва тахминан соат 15-20 минутда Ғарбий Берлиннинг французлар контроли остида бўлган Тегель аэродромига қўнганлар.

Ғарбий Германия ҳарбий самолетларининг Германия Демократик Республикаси суверен ҳуқуқларини шу тариқа поймол қилишлари Бонн милитаристларининг мисли кўрилмаган иғвогарлигидан бошқа бир нарса эмас. Бундай иғвогарликни ғоят жиддий текшириб чиқиш керак.

Ахборотда яна айтилишича, Ғарб доираларининг Франциядан учган ҳар иккала самолёт ёнилғи етишмаганлиги натижасида Ғарбий Берлинда қўнишга мажбур бўлди, деган гаплари сурбетларча айтилган ёлғон гаплардир. Ғарбий Германиянинг ҳарбий самолетлари Германия Демократик Республикасининг территориясидан жосуслик мақсадларида учиб ўтдилар.

ФРАНЦИЯ МИЛЛИЙ ВИСТАВКАСИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

МОСКВА, 15 сентябрь. (ТАСС). Бугун кечқурун Сокольники маданият ва истироҳат паркида Франция миллий виставкаси байроғи туширилди. Виставка бир ой давом этгандан кейин ёпилди. Уни бир миллион 800 мингдан ортиқ киши томоша қилди.

Никсон ўдағайламоқда

Қўшма Штатларда вужудга келган традицияга кўра, энг реакцион сиёсатчилар ва ашаддий ҳарбийлар Америка легионининг съездларидан ҳарбий васвасани авж олдирмоқ ва империалистик доираларнинг агрессив интилишларини оқламоқ учун фойдаланадилар. Легионнинг Денверда (Колорадо штати) ўтаётган ҳозирги 43-съезди ҳам бундан мустасно эмас.

Бу съезд АҚШнинг урушқоқ доиралари ҳарбий-сиёсий тайёргарликларининг кенг программасини авж олдирган бир пайтда тўпланди. Вашингтон қурол ўқталиб ҳарбий харажатларни кўпайтириб юборди, резервистларни армияга чақирмоқда ва ҳарбий қувватни кўпайтирадиган бир қанча тадбирларни ўтказмоқда.

Мана шундай мудҳиш вазиятда ҳар хил сиёсий авантюристлар ва ҳарбийларнинг намояндалари легионерларнинг съездида нутқ сўзлаб, зўр бериб қуролланишни тағин ҳам кўпроқ кучайтиришга, ҳарбий васвасани ловуллатиш кампаниясига ўтин қалашга интилмоқдалар.

АҚШнинг собиқ президенти Ричард Никсонни Денвердаги съездда биринчилар қаторида минбарга чиқардилар. У, ўз вақтида Гитлер ва унинг мулозимлари жуда кўп ишлатган сўзларни қалаштириб гапирди. Бунга таажжубланмаса ҳам бўлади, чунки аслини олганда, Никсон ўз мамлакатининг ҳукуматини Гитлернинг телба сиёсати йўлига тушиб олишга чақирди. Никсон халқаро проблемаларни ҳал қилиш методи бўлган дипломатия ва музокаралар ўрнига кўпроқ дағдаға ва дўқлар қилишни таклиф этди.

Зўравонлик ва қаттиққўллик сиёсати, деб оғиз кўпиртирди Никсон, «тинчликни қутқариб қола оладиган ва шу билан бирга сақлаб турадиган бирдан-бир сиёсатдир». Никсон ҳарбий тайёргарликларни тағин ҳам кўпроқ кучайтиришга чақириб, «ҳужумкорлик ғайратини» кўрсатиш керак, деди. Шармандаси чиққан ва ўтган сайловда америкаликлар томонидан рад этилган бу авантюрист АҚШни уруш йўлига судраётган доираларнинг тузаётган планлари агрессив планлар эканлигини ниқоблашга ҳатто унчалик уринганни ҳам йўқ. Мудофаа стратегияси, деди Никсон, кифоя қилмайди.

Бироқ, дўқлар қилиб, ўдағайлаётган Никсон дағдаға ва ультиматумлар қилиш замонлари аллақачон ўтиб кетганлигини унутиб қўйганга ўхшайди. Тинчликсевар давлатларнинг агрессорни жиловлаб қўядиган етарлик воситалари бор ва бу давлатлар ўзларини ғафлатда қолдирмайдилар. Буни, жумладан, Совет Иттифоқининг ўз мудофаа қобилиятини кучайтирмоқ учун кейинги вақтда амалга оширган чоралари кўрсатиб турибди.

Никсоннинг қурол ўқталиши ва уруш бошлаймиз, деб дўқлар қилишидан ҳеч ким қўрқмайди. Эҳтимол, бу пўписалар Америка легионерларига оз-моз таъсир қилар, лекин улар Никсон ўз ҳимоясига олган Калифорния ва Нью-Йорк банкирларининг ва монополистларининг манфаатлари учун ўз бошларини тутиб беришга шошилмаётган бўлсалар керак.

И. ОРЛОВ.
ТАСС обзорчиси.

Ғарбий Германия бундесвер учун АҚШдан атом қуроли олиш мақсадида «берлин кризиси» деб аталган баҳонадан фойдаланмоқда.

Балиқ овлаяпти.
А. Цветков чизган сурат (ТАСС фотохроникаси).

ДАМ ОЛИШ КУНИ саҳифаси

ЕТТИ ЙИЛЛИК ЯНГИЛИКЛАРИ

ЎЛЧОВ СИМЛАРИ ЎРНИДА УЛЬТРАТОВУШ ИМПУЛЬСЛАРИ

Далада сеялка ишлаб турибди деб фараз қилинг. У белгиланган чизиқ бўйича юриб, керак вақтда ерга уруғни ташлайди. Шуни ҳам айтиш керакки, уруғ квадрат-уялаб экилаётир. Аммо сеялка ишлаб турган даладан ўлчов симини қидириб овора бўлманг — унинг вазифасини ультратовуш импульслари бажаради.

Сеялкага ўрнатилган махсус прибор сигналлар беради, агрегат ҳаракатининг бошланғич пунктига ўрнатилган резонанс қайтарғич эса бу сигналларни тутиб олиб, яна орқасига қайтариб юборади. Сеялкага ўрнатилган учинчи прибор ҳам нурланган ва қайтиб келган импульсларни бараварлаштиради. Сеялка олдиндан белгилаб қўйилган масофани босиб ўтганда нурланган ва қайтган импульсларнинг фазалари бир-бирига мувофиқлашади. Ана шунда электрон автоматнинг командаси билан одамнинг иштирокисиз экиш механизми ишлай бошлайди.

Бундай электрон устройстволар системасини Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг механика институти ишлаб чиқди. Ҳозир бу кашфиёт такомиллаштирилмоқда.

УЧУВЧИ ТЕПЛОХОД

Ленинграддаги денгиз флоти марказий техника-конструкторлик бюроси москвалик олимлар билан ҳамкорликда кичик сувларда сузадиган ва ҳатто ҳавода учадиган янги теплоход проектини ишлаб чиқдилар.

Теплоходнинг ҳаракат қилувчи рубкаси ва йўловчилар каютаси горизонталь платформага жойлаштирилади. Ана шу платформа тагига ўрнатилган кучли авиация двигатели кенг ҳаво оқимини йўналтириб туради. Оқимнинг босим кучи ҳаво ёстиғи ҳосил қилиб, кораблни сувдан кўтариб кетиш қувватига эга бўлади. Шу сабабли бу корабль ҳар қандай сувда ҳам юраолади. Агар сувда тор жой келиб қолса, теплоход дарҳол ҳавога кўтарилиб кетаверади. Двигатель теплоходнинг зарур йўналишда ҳаракат қилишини ва соатига 60—70 километр тезликда учишини таъминлайди.

Ҳозир бу транспорт турини ҳаво ёстиғидаги теплоход деб атамоқда. Аммо у синов вақтила муз устида ва қуруқликда ҳам бемалол юраолди. Ажаб эмаски, бу теплоход келажакда вездеход вазифасини бажарадиган транспорт бўлиб қолса.

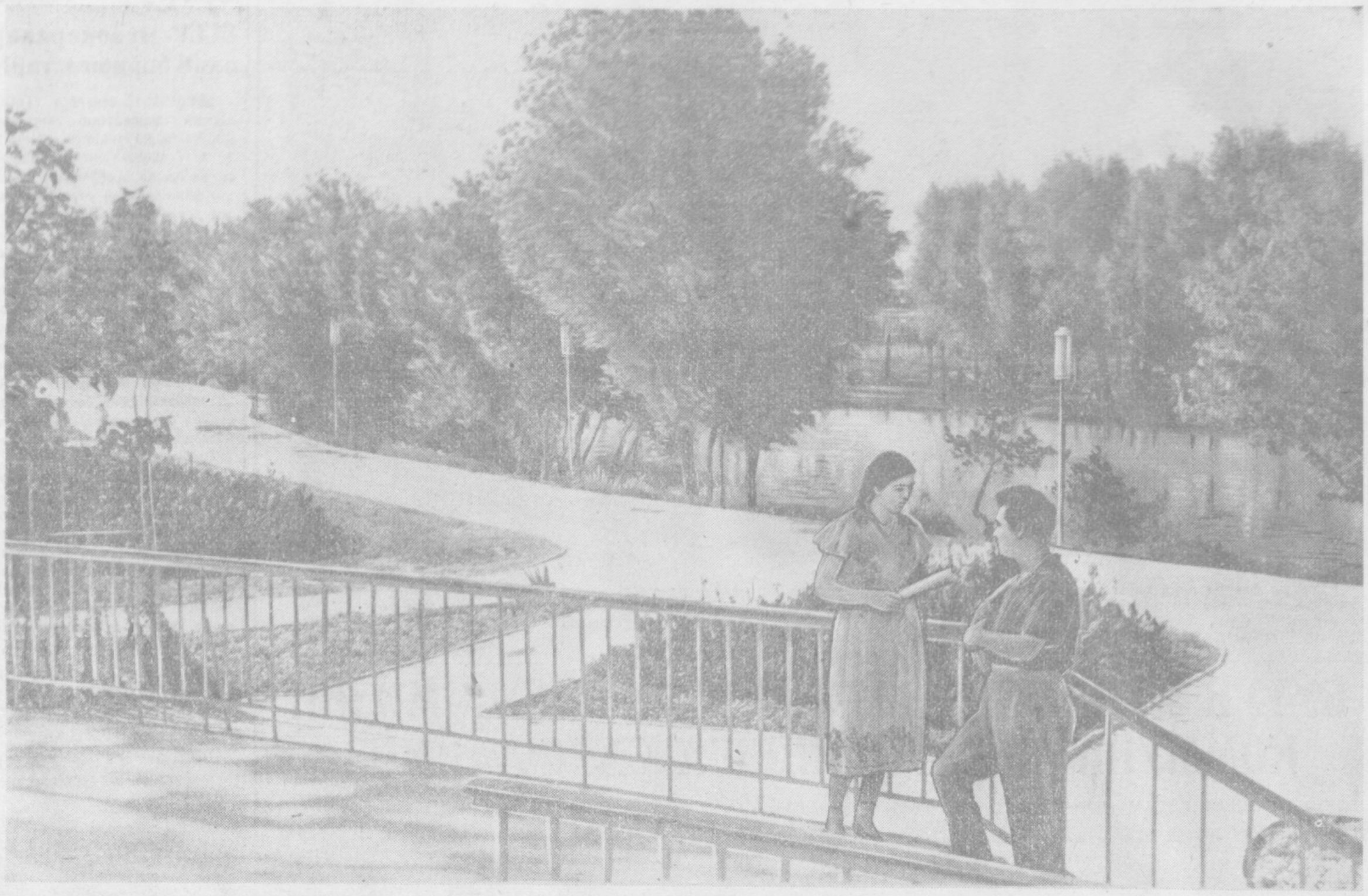

Серқуёш республикамиз пойтахтидаги парк ва майдонлар фақат ёздагина эмас, куз ойларида ҳам ўз латофати ва жозибасини йўқотмайди. Ушбу суратда Гагарин номли паркнинг бир бурчагигина тасвирланган. Унинг озода, шинам ва дилраболигини қаранг. Бу ерга келиб бир нафас тин олсангиз қарқарадек очилиб ётган кузги гуллар ва зилол Анҳор сувидан баҳридилингиз очилади, хордиғингиз чиқиб, чарчоғингиз ёзилиб кетади.

А. Абалян фотоси.

Янги шеърлар

Бахтинг бор

Тўғри, у қиз эди ақлда доно,
Ҳуснда ҳам худди сен ўйлагандек...
Бера олардику, умрингга маъно,
Аммо, афсус ўзинг кечикдинг андек.
Шундай экан, энди сен азиз вақтинг
Кўйида ўтказма бекор ва бедор.
Ватан қучоғидан излагил бахтинг,
Бунда у қиздан ҳам хўп гўзаллар бор.

Десанг

Десанг: бўлай замонга лойиқ,
Кўнглим ўти сўнмасин ғашда.
Десанг: умрим ўтмасин зое
Сен ёстиқдош, сирдош танлашда
Бериб фақат ўзига ора
Чиройига мағрурлардан қоч.
Қайноқ қалблар уларни асло
Муҳаббатга қилолмас гултож!

С. ҚЎҚОНБЕКОВ.

Халқ юморлари

Яқиндагина уйланган ёш йигит магазинга кириб, сотувчига мурожаат қилибди:

— Менинг хотиним совғаларни фарқига борадиган аёллардан. Мана бу рўмолни сотиб олсам, борди-ю, унга ёқмай қолса алмаштириш мумкин бўладими?

— Марҳамат, бемалол!

— Айтингчи, неча марта алмаштириш мумкин?

* * *

Бир кишиникига келган меҳмон узоқ туриб қолиб, уй эгасининг роса меъдасига тегибди. Меҳмонни бир амаллаб жўнатиб юборишни ўйлаб, уй эгаси унга:

— Бир пасдан сўнг жала қуяди, — дебди.

— Жала қуйса кетолмас эканман-да. Ҳай, майли, яна тураттураман, — дебди меҳмон.

Орадан бироз вақт ўтгач, уй эгаси, меҳмон кетармикан деган умидда:

— Ёмғир ҳам тинди, — дебди.

— Ёмғир тинган бўлса жуда соз бўлибди. Энди кетишга шошилмасам ҳам бўлади,— дебди меҳмон бамайлихотирлик билан.

Буни билиб қўйган яхши

Жамоат ўртасида ўзини тутиб юришни билган одам бирон жисмоний камчилиги бўлган кишига тикилиб қарамайди. Чунки бу ҳол гавдасида нуқсони бўлган кишини масхара қилиш, уни ноқулай аҳволга солиб қўйиш билан тенгдир.

Маданиятли одам ўзига нотаниш бўлган кишига ҳам тикилиб боқмайди. Бирон кишининг кийинишидаги нуқсонни, етишмовчиликни сезган вақтда унга атрофдагиларга сездирмасдан бу ҳақда маълум қилади, ёки унинг ёнидаги бошқа одамлардан шу камчиликни айтиб қўйишни илтимос қилади. Кишидаги ташқи нуқсонни ҳаммага билдириб кўрсатган ёки айтган вақтингизда, ўша одамни кўпчилик олдида изза қилган бўласиз.

Шоҳидан туфли

Бунақасини хаёлга ҳам келтириш қийин. Аммо мамлакатимизнинг пойафзал фабрикалари «дур» ва «олмос» деган газмоллардан ажойиб туфли моделлари яратдилар. Енгил, нафис, ингичка узун пошнали бу туфлиларнинг турли рангдагиси шу газмолдан тикилади. Бундай туфлини кечки кўйлак билан кийилса жуда чиройли кўринади. У ҳар қанча нафис бўлса ҳам, тагчарми янги материаллардан ишланганлиги туфайли жуда мустаҳкамдир.

БУРЖУА АХЛОҚИ

Тез овқат ейиш „чемпиони“

Шинок шаҳрида яшовчи 17 ёшлик Жан Аюпетит овқатни тез ейиш бўйича 1961 йилги Франция «чемпиони» бўлди. Гарчи Жан «мусобақа» қатнашчилари орасида энг ёши бўлса ҳам, у ўзининг анча тажрибали рақибларидан ўзиб кета олди. У, 21 минут ичида 18 дюм колбаса, 800 грамм қорин, 400 грамм сир, 400 грамм нонни икки бутилка вино билан еб-ичиб қўйди.

ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ

ДАРАХТ ШОХЛАРИДА ЁҒ ВА ҚОВУН

Серқуёш Грузия республикасида авокадо деган дарахт ўсади. Бу дарахтни ҳазил қилиб, сигир ҳам дейишади. Тропик мамлакатларда ўсувчи авокадо меваси тўйим лилиги жиҳатидан гўштга баравар келади, ҳазм бўлишга келганда эса сарёққа ўхшайди. Дарвоқе шуни айтиш керакки, табиат бу ёғни истеъмолчига тайёр ҳолда, ҳатто чиройли упаковка билан тақдим этади. Дарахтнинг бир шохидаги «пакет» яшил рангда бўлса, иккинчи шохдаги «пакет» эса қора-қизил рангда. Уларнинг оғирлиги ҳар хил — эллик граммдан юз граммгача, ҳатто тўрт юз граммликлари ҳам бўлади. Албатта бу упаковка магазинникидан бир мунча фарқ қилади. У худди нокнинг пўстини эслатади. Ана шу пўстни арчиб ташлаб авокадо мевасини истеъмол қилаверасиз. Уни нонга суриб еса ҳам бўлади, овқатга солиш ҳам мумкин. Ундан ҳатто мороженое ҳам тайёрлашади... Агар уни оғзингизга солсангиз худди ёғга ўхшаб эриб кетади.

Мана, табиатнинг яна бир ажойиботи. СССР Фанлар академияси Бош ботаника боғининг Гагра таянч пункти участкаларидан бирида хурмога ўхшаб тўғри ўсган дарахтлар кўзга ташланади. Баланд бўлиб ўсадиган бу дарахтнинг меваси йирик, сарғиш рангда бўлади. Уни кўрганда худди қовуннинг ўзи дейсиз. Ҳақиқатан ҳам бу мевалар оллатдаги қовундан жуда кам фарқ қилади. Бу қовун «дарахти» ботаника боғида папайи номи билан машҳур. Папайи мамлакатимизга Марказий Америкадан келтирилган. Флорида аҳолиси уни «ванти» яъни «саломат бўл» деб атайди. Бу дарахт «ҳаётнинг олтин дарахти» номи билан ҳам машҳур. Папайига бундай номлар шифобахш хусусиятлари учун берилган. Мазкур дарахтдан юзга яқин ҳар хил препаратлар тайёрланади.

ЯНГИ ФОТОЭЛЕКТРОН АВТОМАТЛАР

Тошкент тўқимачилик комбинатининг читга гул босиш фабрикасидаги олтита қайнатиш агрегатларининг бирига фотоэлектрон автомат ўрнатилди. Унинг вазифаси — ювиш ванналаридаги сув ҳароратини тартибга солиб туришдир. Бу асбобни фабрика автоматика бўлимининг инженери С. Кунко яратди. Аппаратнинг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши йилига 10 минг сўмга яқин маблағни тежаб беради.

(ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

ОШ ТУЗИ ВА ГИПЕРТОНИЯ

Гипертония нимадан пайдо бўлади? Эптон (Нью-Йорк штати) даги Брукхэйвен миллий лабораториясида ишловчи америка олимларининг айтишича, гипертония касаллиги ҳозиргача маълум бўлган сабаблардан ташқари, яна бир сабаб билан пайдо бўлади. Бу — ош тузининг ифлосланишидир.

Каламушлар устида қилинган тажриба шуни кўрсатдики, кимёвий жиҳатдан тоза хлорли натрий еган ҳайвонларда денгиз тузи истеъмол қилган ҳайвонларга қараганда қон босимининг ошиш ҳоллари кам бўлган.

Шу ҳам аниқланганки, қон босими юқори бўлиши денгиз сувидан олинадиган ош тузи истеъмол қиладиган японларда кенг тарқалган. Бундай ош тузини ишлаб чиқариш вақтида унга айрим моддалар қўшилиб қолади. Ифлосланган ош тузи бошқа жуда кўп мамлакатларда ҳам қўлланилади.

БИР ОЙ ЕР ОСТИДА

Яқинда ўн итальян олими ўз ихтиёрлари билан бир ойга Пьемонтдаги Фаброза Саттана ғорига қамалиб олдилар. Улар ер остида узоқ вақт туришнинг инсон, ҳайвон ва ўсимликлар организмига таъсирини ҳар томонлама ўрганишга аҳд қилишган.

Группага Турин университетининг профессори Сильвано Моннето бошчилик қилмоқда. Олимлар 800 метр чуқурликка тушиб, ўзларининг бутун хўжаликлари, приборлари ва озиқ-овқат запаслари билан бекиниб олдилар.

Олимларни жумладан, қуйидаги масалалар қизиқтираётир: ер остида бўлиш товуқларнинг сертухумлигини оширишга ва сигирларни серсут қилишга қандай таъсир этади?

Шу атрофдаги деҳқонлар олимларга тажриба учун керак бўлган ҳайвон ва қушлар: иккита сигир, тўртта қўй, ўн саккизта товуқ ва жўжа бердилар. Буларга қараб туриш учун бир чўпон ҳам олимлар билан ғорга қамалди.

Ғорда яшаётган олимлар юракнинг ишлаши, қон босими, атмосферанинг ҳолати ва намликнинг ўзгариши ҳамда космик нурларнинг нормал кимёвий реакцияларга таъсири юзасидан чуқур ва мунтазам текшириш олиб бормоқдалар. Ер юзаси билан олимлар телефон алоқаси ўрнатганлар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕФОН МУАММОСИ

Тошкент шаҳар телефон станциясининг бошлиғи ўртоқ Б. Комаровнинг фаолияти устидан сўнгги пайтда шикоятлар худди лайлак қордек ёғилабошлади. Қуйида ўшалардан парча ўқийсиз:

«19 ноябрь, 1960 йил. Бугун АТСга ариза бердик. Уни эснаб-эснаб қабул қилишди.

30 ноябрь. Техник келди. Бизнинг уйимизга телефон ўрнатиш мумкинми, ёки мумкин эмасми, шуни аниқламоқчи экан. «Хўш» десак, у ҳам бизга қараб «хўш» деди.

Январь, 1961 йил. АТС га қатнай бериб оёқдан, ваъда эшитабериб қулоқдан айрилдик. Ниҳоят шундай жавоб бўлди: «Яқинда Куйбишев районида 400 точкали телефон станцияси ишга тушади. Ана ўшанда..!».

20 январь. Янги станциянинг ишга тушганлиги ҳақида газетада хабар босилди. АТС га бордик.

— Хўш? — сўрашди биздан.

— Энди бизнинг уйга ҳам телефон туширилар?

— Қанақа телефон?..

6 март. Икки ойдан буён ўртоқ Комаров ва унинг ходимларига аввалги берган аризамизнинг мазмунини тушунтирдик ва нима сабабдан бизнинг уйга телефон туширилмайди, деб сўрадик.

— Техник сабабларга кўра — жавоб қилди бошлиқ.

— Масалан?

— Масалан...

«Масалан»нинг мазмунига тушуна олмай кетдик.

20 март. Куйбишев район ижрокомининг раисига арз қилдик. У, Комаровга хат ёзди...

25 март. Бизнинг уйга телефон тушириш мумкинми, мумкин эмасми, шуни аниқлаш учун комиссия келди ва мумкин деб акт ёзиб кетди.

15 май... Яна Комаров ҳузуридамиз.

— Хўш? — димоғ билан дейди у.

— Телефон масаласида...

— Қанақа телефон?

Биз бир бошдан яна тушунтирдик ва комиссия келиб «мумкин» деб кетганлигини айтдик. Комаров қовоғини солди ва «беш-ўн кун сабр қилинглар» деди.

28 май. Идорага киришимиз билан Комаров «хўш» дея қарши олди.

— Яна ўша телефон хусусида...

— Яхши, ўйлаб кўрамиз...

10 июль. Комаров бизни қовоғини солиб қаршилади ва районингиздаги телефон станцияси битгани йўқ деди. Ёлғонни эшитиб, ёқамизни ушладик.

18. июль. «—Ҳали сизларнинг ишларингиз битгани йўқми?» дея таажжубланди Комаров. Телефон туширишга рухсат берди.

19 июль. Кассага телефон установкаси учун пул тўлаб келсак, обонент бўлимининг мудири «линияда бўш ўрин йўқ», деди.

— Нега?

— Чунки, масалан... — мудир мужмал жавоб қайтарди.

Қадрли редакция! Комаров ва унинг ходимлари қачонгача кишиларни лақиллатиб, асабига тегади? Уни тергайдиган ташкилот борми? Бўлса қачон ишга гушади, умуман бу таъмагирлик қачон тугатилади?

Ғ. АҲМЕДОВ,
«ХВС-1,2» пахта териш машинасининг конструктори.

М. МАРКОВ.
пахта териш машинасининг конструктори, Сталин мукофоти лауреати.

Қолган хатларни бу ерда келтириб ўтирмаймиз. Бундай шикоят ва аризаларнинг саноғи йўқ. Кимки шаҳар телефон станциясининг қабулхонасига борса, ҳамма гап равшан бўлади.

Ҳ. ТЎХТАБОЕВ.

ВАЪДА ЭМАС, СУВ КЕРАК, СУВ!

Нима бўлди-ю, шу йилнинг бошида Қозиробод ариғи кўмиладиган бўлиб қолди. Бу ишга 153-қурилиш тресги иккинчи бошқармасининг бошлиғи Қобил Зуфаров бошчилик қилди.

— Хўш, сувчи? Бир ярим минг аҳоли сувни қаёқдан ичамиз? — сўрадик Зуфаровдан. Зуфаров бироз жим тургач: «Ўйлаб кўрамиз» деб қўяқолди.

Орадан бир қанча вақт ўтгач, не-не жанжаллардан сўнг иккита «Андижан» насоси ўрнатилди. Лекин бу насослар нособ чиқиб қолди, яъни бир соат ишласа, бир сутка «дам оладиган» турилан экан. Экин-тикинларимиз қуриб кетди.

Район ижроия комитетига, коммунал хўжалик бўлимига, «Облводхоз» идорасига қатнайбериб чарчадик сув ўрнига нуқул ваъда олабердик.

Бир дунё гап-сўзлардан сўнг Қобул Зуфаров электрмотор ўрнатиб беришга мажбур бўлди ва:

— Менинг ҳаққимга дуо қилинглар! — деб қолди гўсатдан.

Сизнинг ҳаққингизга дуо ўқимоқчи эмасмиз: аксинча сиз ёз бўйи моторни ўрнатмай, экин-тикинларимизни қуритиб юбординги...

— Кўрамиз-да, — деди Зуфаров. Худди шу куннинг ўзидаёқ Зуфаров электр моторни буздириб, ўқини олдириб кетди. Шу ҳам инсофданми, ахир?

Мана шундан буён бутун бир маҳалла яна сувсиз қолди.

И. ОХУНОВ Э. ЮСУПОВ, И. ҚОСИМОВ, М. АРСЛОНОВ.

Бу аризага ҳаммаси бўлиб Фрунзе район Дўмбиробод маҳалла меҳнаткашларидан 30 киши имзо чеккан.

— Эсларингни единглармы, ҳозир ётқизилган асфальтни нега бузаяпсизлар ахир?!

—Биз водопроводчиларимиз!...

А. Ҳолиқов чизган расм.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IX да эрталаб **Оққуш кўли**, кечқурун **Риголетто**, 19/IX да **Зайнаб ва Омон.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — (қишки бино) — 17/IX да **Мирзо Улуғбек**, 19/IX да **Ҳамза.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 17/IX да **Олтин қидирувчилар**, 18/IX да **Фарғона ҳикояси.**

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Мяннард оиласи — «ВАТАН» (кундуз соат 12. 2 кеч 8 ва 10 да). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Биринчи синовлар (1 ва 2-серия) — «ИСКРА» (3-залда кундуз ва кечқурун), «МИР» (2-серия, эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6 ва 10).

Волга-Волга — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 4 ва кеч 8 да).

Номаълум аёл — «ВАТАН» (кундуз соат 4 ва кеч 6 да).

Вафодорлик синови — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Шарқ томон 10 қадам — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, кеч 5 ва 8-40 минутда).

Ян Пишчикнинг олти хил турланиши — «ИСКРА» (1 ва 2-залда). НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Уч қават бахт — «ИСКРА» (кеч соат 8 да).

Хавфли рейс — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 да).

Биримиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Юлдуз — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Мяннард оиласи — «ВАТАН» (кеч соат 8-20 минутда).

Номаълум аёл — «ОКТЯБРЬ».

Биринчи синовлар (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

Оклахома (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Волга-Волга — «ВАТАН» (кеч соат 9-45 минутда). КАФАНОВ номли (кеч 8-15 минутда).

Ёнимда бўлганингдагина — КАФАНОВ номли (кеч соат 10 да).

Юлдуз — ПУШКИН номли, «УДАРНИК».

Хавфли рейс — ПУШКИН номли (кеч соат 9-40 минутда).

Эҳтирослар кўрфази — «ШАРҚ».

Гулистон район. Мирзачўл шаҳридаги
БОЛАЛАР МУЗИКА МАКТАБИГА
фортепьяно, виолончель, баян, рубоб, чанг классларига доир дипломли
МУЗИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИ
керак
Уй-жой билан таъмин қилинади.

Кўнгилли спорт жамияти
«СПАРТАК» ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТИГА
инспектор-ревизор
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ҳамза кўчаси. 15-уй. Телефон 43-354.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босма хонаси Тошкент шаҳри
Р. 01085. Нашр. Б. 1684.